

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030: συνέχεια που δόθηκε στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, στην οικολογική μετάβαση και στη Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή»

(2020/C 39/06)

Εισηγήτρια:	Sirpa Hertell (FI/EPP), δημοτική σύμβουλος Έσπο
Έγγραφο αναφοράς:	Έγγραφο προβληματισμού «Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030»[COM (2019) 22 – final]

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

«Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030 — Δεν υπάρχει πλανήτης Β!»

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- υπογραμμίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου ⁽¹⁾ σχετικά με τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης και το έντονο της ενδιαφέρον να συνεχίσει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στην υλοποίηση της Ατζέντας 2030 ως πρωταρχική προτεραιότητα προς όφελος των πολιτών της ΕΕ και για την ευημερία τους, καθώς και ως ζωτικό στοιχείο για την αποκατάσταση και την ενίσχυση της αξιοπιστίας της ΕΕ εντός της Ευρώπης και σε παγκόσμιο επίπεδο·
- επικροτεί την ενισχυμένη δυναμική της συζήτησης για μια φιλόδοξη κλιματική πολιτική της ΕΕ και την πρόταση για μια Ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία με ενισχυμένους ενωσιακούς στόχους για το 2030 που ανακοινώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2019 από την άρτι εκλεγείσα ως πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ursula von der Leyen και καλεί τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ως πραγματικούς εταίρους αειφορίας και δράσης για το κλίμα κατά την ανάπτυξη της πράσινης συμφωνίας με τους επιμέρους στόχους της για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050·
- τονίζει τη σημασία του καθορισμού της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής «Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030», ως βάση για ένα μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό μέλλον. Η Ευρώπη, είναι ήδη πρωτοπόρος στη βιωσιμότητα, αλλά αντιμετωπίζει σύνθετες παγκόσμιες προκλήσεις, τις οποίες πρέπει να αντιμετωπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕτΠ είναι πεπεισμένη ότι η επίτευξη μιας βιώσιμης ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του στόχου να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, απαιτεί θεμελιώδεις αλλαγές οι οποίες πρέπει να υλοποιηθούν με κοινές προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης και με τη συμμετοχή όλων των τμημάτων των κοινωνιών μας·
- επισημαίνει ότι τα βασικά θεμέλια της πολιτικής για ένα βιώσιμο και ανθεκτικό μέλλον περιλαμβάνουν την αποφασιστική μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία, με κύκλους υλικών χωρίς τοξικά, αποφασιστική στήριξη της κλιματικής ουδετερότητας και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, η οποία θα προστατεύει τη φυσική κληρονομιά, τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα, θα επιδιώκει τη βιωσιμότητα των γεωργικών και επισιτιστικών συστημάτων, τη συνοχή και τη συνέπεια μεταξύ της γεωργίας και των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών, καθώς και ασφαλείας και βιώσιμους τομείς ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, τα κτίρια και την κινητικότητα, και εκτιμάται ότι με τη μετάβαση αυτή θα δημιουργηθούν πάνω από 200 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας παγκοσμίως, αξίας άνω των 4 τρισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2030·
- επισημαίνει τη σημασία των ατόμων, της νέας τεχνολογίας, των προϊόντων, των υπηρεσιών, των επιχειρηματικών μοντέλων και της στήριξης των επιχειρήσεων και της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης —και όλους τους «οριζόντιους» παράγοντες που ορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υλοποίηση μιας βιώσιμης και ανθεκτικής Ευρώπης έως το 2030·
- υπενθυμίζει τη σπουδαιότητα των συστάσεων της ΕτΠ με θέμα τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030 ⁽²⁾ και των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ενίσχυση του κράτους δικαίου, τη βελτίωση της διοίκησης της ΕΕ, τη βελτίωση της συνοχής της πολιτικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΣΠΒΑ) και τη σύνδεση της προσέγγισης της βελτίωσης της νομοθεσίας με τη βιωσιμότητα·
- αποσαφηνίζει ότι η Ατζέντα 2030 αποτελείται από πέντε πυλώνες: την ειρήνη, τον πλανήτη, τους ανθρώπους, την ευημερία και την εταιρική σχέση, αλλά η παρούσα γνωμοδότηση θα επικεντρωθεί στον πυλώνα του πλανήτη, καθορίζοντας τη στρατηγική θεώρηση ώστε να ανοίξει ο δρόμος προς βιώσιμες ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες έως το 2030·

⁽¹⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, «Προς μια ολοένα και πιο βιώσιμη Ένωση έως το 2030», 9.4.2019.

⁽²⁾ COR-2019-00239 «Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ): βάση για μια μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030»ECON-VI/044, εισηγητής: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP) (EE C 404 της 29.11.2019, σ. 16).

Η πορεία των δήμων και των περιφερειών προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030

8. επικροτεί τη μετάβαση σε μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλές εκπομπές άνθρακα, κλιματικά ουδέτερη και βασισμένη στη βιοποικιλότητα και τονίζει την επείγουσα ανάγκη ανάληψης δράσης και την ανάγκη συμμετοχής των κυβερνήσεων σε όλα τα επίπεδα, των οικονομικών φορέων, των πανεπιστημίων, των ερευνητικών κέντρων, της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών·
9. καλεί όλους τους αρμοδίους λήψης αποφάσεων, σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, να αναγνωρίσουν τον ενεργό και συχνά καινοτόμο ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών, με τις επιμέρους αρμοδιότητές τους, στην επίτευξη των στόχων, δεδομένου ότι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή και είναι υπεύθυνες για το 65 % της υλοποίησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) στην Ευρώπη·
10. συμμερίζεται τα υπάρχοντα στοιχεία σύμφωνα με τα οποία οι ΣΒΑ και η υλοποίησή τους δεν μπορούν να επιτευχθούν μόνο με την υιοθέτηση μιας προσέγγισης από την κορυφή προς τη βάση, αλλά ότι είναι απαραίτητες κυρίως οι δραστηριότητες από τη βάση προς την κορυφή — όλες οι περιφέρειες, οι πόλεις και οι πολίτες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως ενεργοί παράγοντες αλλαγής·
11. υπενθυμίζει ότι η υλοποίηση των ΣΒΑ σε ολόκληρη την Ευρώπη απαιτεί μια συνολική και συστημική προσέγγιση προκειμένου να διασφαλιστεί συνοχή των πολιτικών μεταξύ των διαφορετικών διαστάσεων των ΣΒΑ. Τονίζει επίσης ότι όλοι οι ΣΒΑ είναι αλληλένδετοι και διατομεακοί και ότι οι τέσσερις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή η οικονομική, η οικολογική, η κοινωνική και η πολιτιστική, αλληλοσυνδέονται στενά και χρήζουν προσεκτικής εξισορρόπησης·
12. υπογραμμίζει ότι επτά από τους 17 ΣΒΑ (?) είναι δυνατόν να σχετίζονται με την οικολογική και κλιματική μετάβαση. Σημειώνει, εν προκειμένω, ότι ο ΣΒΑ 11 για τις βιώσιμες πόλεις και κοινότητες απευθύνεται άμεσα στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και συμπεριλαμβάνει σημαντικούς στόχους που απαιτούν πολιτική δράση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση·
13. επισημαίνει ότι οι πόλεις ευθύνονται για το 70 % των παγκοσμίων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με τις τοπικές αρχές να είναι αρμόδιες για πάνω από το 70 % των μέτρων άμβλυνσης της κλιματικής αλλαγής και για σχεδόν το 90 % των μέτρων προσαρμογής·
14. επισημαίνει ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες είναι πρωτοπόροι σε θέματα κλίματος. Τονίζει την ανάγκη για πολυεπίπεδη συνεργασία και περισσότερη αποκέντρωση και καλεί την ΕΕ να αναγνωρίσει επίσημα τον ενεργό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη χάραξη πολιτικών και στη θέσπιση κανονισμών για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Επαναλαμβάνει, ως εκ τούτου, το αίτημά της προς τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν πλήρως τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στην κατάρτιση των ολοκληρωμένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ)·
15. τονίζει ότι η υλοποίηση δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης στις πολιτικές για το κλίμα, την ενέργεια και το περιβάλλον με βάση τις τοπικές συνθήκες και με γνώμονα την εδαφική διάσταση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της Ατζέντας 2030. Τάσσεται, ως εκ τούτου, υπέρ της περαιτέρω ενίσχυσης των ευρωπαϊκών συμπράξεων⁽⁴⁾, των δικτύων δήμων και περιφερειών⁽⁵⁾, όπως για παράδειγμα ο συνασπισμός «Under2Coalition», της διασυνοριακής συνεργασίας⁽⁶⁾ και των πλατφορμών με σκοπό την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών, τον συντονισμό δράσεων, την εφαρμογή αποδοτικότερων στρατηγικών και τη συγκέντρωση πόρων, ιδίως όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό των επιπτώσεών της, τις περιβαλλοντικές δράσεις και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας·

Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030 με μια κυκλική, χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, κλιματικά μη επιβαρυντική και βιολογικά ποικιλόμορφη οικονομία

16. ζητεί την ολιστική προσέγγιση της πολιτικής της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή, με βάση μια συστημική προσέγγιση και σημειώνει ότι, μέχρι σήμερα, οι πολιτικές της ΕΕ είναι συχνά κατακερματισμένες μεταξύ διάφορων τομέων και μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών και σε διάφορες κατηγορίες όπως ο τομέας εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ), ο τομέας εκτός ΣΕΔΕ και ο τομέας χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοκομίας (LULUCF). Ενθαρρύνει τις περιφέρειες και τις πόλεις να προωθήσουν τη σταδιακή μετάβαση σε ένα νέο συστημικό μοντέλο και να εφαρμόσουν πιλοτικά νέες και πιο ολοκληρωμένες λύσεις πριν από το 2030·
17. συμμερίζεται την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τα κράτη μέλη να θεσπίσουν κατάλληλες πολιτικές και να μεριμνήσουν για την επαρκή χρηματοδότηση με σκοπό την αποτελεσματική μείωση των εκπομπών. Υπογραμμίζει ότι οι δαπάνες της ΕΕ από τα σχετικά ταμεία θα μπορούσαν να παράσχουν πρόσθετη στήριξη, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο⁽⁷⁾·

⁽³⁾ Εξασφάλιση, μέχρι το 2030, πρόσβασης σε ασφαλή και οικονομικά προσιτή στέγαση για όλους· ασφαλείς, οικονομικά προσιτές, προσβάσιμες και αειφόρες μεταφορές· σημαντική μείωση των θανάτων λόγω έκθεσης σε κινδύνους από καταστροφές και στη ρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα και των υδάτων. Εξίσου σημαντικοί είναι οι οριζόντιοι στόχοι όσον αφορά τη βελτίωση της συμμετοχής των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων, την ανάπτυξη στρατηγικών για έναν ολοκληρωμένο αστικό και αγροτικό χωροταξικό σχεδιασμό και την κοινωνική ενσωμάτωση, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη μείωση του κατά κεφαλήν περιβαλλοντικού αποτυπώματος των πόλεων·

⁽⁴⁾ Π.χ. το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) KfC Climate, η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας, η Πλατφόρμα για την Ενέργεια, οι εταιρικές σχέσεις για την προώθηση του αστικού θεματολογίου και το σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια.

⁽⁵⁾ Π.χ. Δίκτυο Έρευνας και Καινοτομίας των Ευρωπαϊκών Περιφερειών (ERRIN), το δίκτυο Eurocities, η Συμμαχία για το Κλίμα και το σύμφωνο των Δημάρχων.

⁽⁶⁾ Όπως τα διασυνοριακά παρατηρητήρια για την κλιματική αλλαγή των Άλπεων και των Πυρηναίων και, ειδικότερα, οι ευρωπαϊκοί όμιλοι εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ).

⁽⁷⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Μαρτίου 2019 σχετικά με την κλιματική αλλαγή - Ένα ευρωπαϊκό στρατηγικό μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού [2019/2582(RSP)] (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

18. ζητεί έναν συνδυασμό κατάλληλων μηχανισμών της αγοράς, μεταβολών στη φορολογία, μέτρων στήριξης, νομικών διατάξεων και εθελοντικών δεσμεύσεων εκ μέρους των δημόσιων αρχών σε επίπεδο κρατών μελών και περιφερειακών και τοπικών αρχών για την προσέλκυση επενδύσεων στην κλιματική αλλαγή, ώστε ο τομέας εκτός ΣΕΔΕ να επιτύχει μείωση των εκπομπών με οικονομικά αποδοτικό τρόπο· προσβλέπει, σε αυτό το πλαίσιο, στις προτάσεις που ανακοίνωσε η κ. Ursula von der Leyen με θέμα μία Ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία και μια ευρωπαϊκή κλιματική τράπεζα·
19. είναι ωστόσο πεπεισμένη ότι, εκτός από το ΣΕΔΕ, είναι επίσης αναγκαία η λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την κατάργηση των άμεσων και έμμεσων επιδοτήσεων στα ορυκτά καύσιμα (όπως π.χ. οι υφιστάμενες φορολογικές απαλλαγές για τα καύσιμα αεροσκαφών) για τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την ενθάρρυνση της αλλαγής συμπεριφοράς και τη συγκέντρωση των απαραίτητων πόρων με στόχο να επιτευχθεί μια δίκαιη μετάβαση. Εν προκειμένω, επιδοκιμάζει τη συζήτηση που άνοιξε η κ. Ursula von der Leyen με θέμα την τιμολόγηση και τους συνοριακούς δασμούς των ανθρακούχων εκπομπών·
20. προτείνει να δοθούν ισχυρά κίνητρα που να βασίζονται στην αγορά ώστε να αναπτυχθούν νέες καταβόθρες διοξειδίου του άνθρακα και βιώσιμες αντικαταστάσεις υλικών με μεγάλο αποτύπωμα διοξειδίου του άνθρακα από υλικά με μικρό αποτύπωμα. Επίσης, πρέπει να γίνουν πρόσθετες προσπάθειες για την υποστήριξη της έρευνας και της ανάπτυξης προκειμένου να αναπτυχθούν περαιτέρω νέες τεχνολογίες μείωσης των εκπομπών CO₂ και σχετικές μέθοδοι μέτρησης·
21. ζητεί να καταστούν αυστηρότεροι οι στόχοι της ΕΕ για το κλίμα ώστε να είναι εφικτοί και σύμφωνοι με τον στόχο του +1,5 °C που θέτει η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος. Επίσης, προτείνει να θεσπιστούν προϋπολογισμός ανθρακούχων εκπομπών και μηχανισμοί για τη μείωση των υπόλοιπων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και να αναθεωρηθούν και να ευθυγραμμιστούν οι στόχοι για το 2030 και το 2040 με τον στόχο ουδετερότητας ανθρακούχων εκπομπών έως το 2050. Τονίζει ακόμη τη σημασία της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών, καθώς και της διεθνούς συνεργασίας·
22. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκκινήσει, σε συνεργασία με την ΕτΠ, την εκπόνηση μελέτης κατά τη διάρκεια της φινλανδικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικής με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί μια πιο συστημική λύση για την περίοδο μετά το 2030·
23. ενθαρρύνει τις περιφέρειες και τις πόλεις να προωθήσουν τη σταδιακή μετάβαση στο νέο συστημικό μοντέλο και να δοκιμάσουν νέες λύσεις πριν από το 2030·
24. σημειώνει ότι η αποτελεσματικότητα και η σχέση κόστους — αποδοτικότητας των δράσεων για το κλίμα πρέπει να αποτελούν κατευθυντήριες αρχές για την εξεύρεση μιας πιο συστημικής λύσης για την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων μέτρων όπως η επέκταση και η ενίσχυση του ΣΕΔΕ, με τη βελτίωση ταυτόχρονα της μακροβιότητας και της προβλεψιμότητας·
25. επισημαίνει ότι η επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και των στόχων για το κλίμα θα χρειαστεί σημαντική αύξηση των επενδύσεων για καθαρές λύσεις. Για παράδειγμα, εάν οι απαιτούμενες μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050 υπερβαίνουν το 90 %, η ετήσια καθαρή επένδυση θα πρέπει να υπερτριπλασιαστεί σε σχέση με το σημερινό επίπεδο·
26. προτείνει να επεκταθεί και να ενισχυθεί το σύστημα εμπορίας εκπομπών στο πλαίσιο του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Επισημαίνει, ωστόσο, ότι η εξισορρόπηση της σχέσης κόστους-οφέλους θα πρέπει να αποτελεί κατευθυντήρια αρχή·
27. τονίζει τη σημασία και την επιρροή των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών καθώς και τον ισχυρό ρόλο των πολιτών σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω πρωτοβουλιών όπως το Παγκόσμιο σύμφωνο των δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια και η πλατφόρμα 25 + 5 των Ηνωμένων Εθνών για την ηγετική θέση των πόλεων στην υλοποίηση των ΣΒΑ κατά την ενθάρρυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών με σκοπό τη διασφάλιση της υλοποίησης των ΣΒΑ σε τοπικό επίπεδο·
28. τονίζει ότι οι τοπικοί φορείς και οι πολίτες είναι οι πλέον κατάλληλοι για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης όλων και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Υπογραμμίζει επίσης ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν την ευθύνη να αναλάβουν δράση ώστε οι πολίτες να μπορούν να ζουν σύμφωνα με τους ΣΒΑ, αλλά και να υποστηρίξουν την κινητοποίηση των πολιτών ώστε αυτοί να καταβάλλουν προσπάθειες για την εκπλήρωση των στόχων·
29. δεσμεύεται να ενισχύσει τη φωνή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στα προσεχή διεθνή φόρουμ, όπως στην COP25 της σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (COP) και στην COP15 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα, υποστηρίζοντας ένα φιλόδοξο και χρονικά οριοθετημένο παγκόσμιο πλαίσιο για τη βιοποικιλότητα μετά το 2020, βασισμένο στην επιστήμη και συνδεδεμένο με τους ΣΒΑ. Καλεί τα συμβαλλόμενα μέρη να μεριμνήσουν για την εφαρμογή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, η οποία περιλαμβάνει επισήμως τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαδικασία παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και αποτίμησης. Επαναλαμβάνει δε το αίτημά της για ολοκληρωμένες στρατηγικές συντονισμένες ενημέρωσης και συμμετοχής των πολιτών σε όλα τα επίπεδα·

Η κυκλική, χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, κλιματικά μη επιβαρυντική και βιολογικά ποικιλόμορφη οικονομία και η κοινωνικά δίκαιη μετάβαση πιο αναλυτικά

30. υποστηρίζει τη διεθνή ανάπτυξη ενός φιλόδοξου, χρονικά δεσμευτικού και επιστημονικά καθορισμένου παγκόσμιου πλαισίου για την κυκλική οικονομία και τη βιοποικιλότητα μετά το 2020, το οποίο θα εναρμονίζει και θα εμπερικλείει τους ΣΒΑ·
31. επικροτεί την πρόοδο που έχει σημειωθεί προσφάτως στην ΕΕ όσον αφορά τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης διαχείρισης των αποβλήτων, αλλά σημειώνει ότι τα δημοσιονομικά και ρυθμιστικά πλαίσια σε ενωσιακό επίπεδο πρέπει να καταστούν πιο αποτελεσματικά προκειμένου να επιτευχθεί η στρατηγική για την κυκλική οικονομία. Καλεί, ως εκ τούτου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του νέου σχεδίου δράσης που ανακοίνωσε για την κυκλική οικονομία, να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για τα στοιχεία που λείπουν από ένα τέτοιο συνεκτικό πλαίσιο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τον κεντρικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, και ειδικά προκειμένου να αντιμετωπιστούν τομείς με υψηλές ανάγκες σε πόρους όπως αυτός των κατασκευών, καθώς και οι μεταβολές στον σχεδιασμό των προϊόντων. Θα πρέπει δε να αναδειχθούν σαφέστερα τα κοινωνικά οφέλη της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία·
32. επικροτεί το επόμενο στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ για την περίοδο 2019-2024⁽⁸⁾ που περιλαμβάνει τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την αντιστροφή της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, τη μετάβαση σε μια οικονομία με αποδοτικότερη χρήση των πόρων με την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της βιοοικονομίας και της βιώσιμης καινοτομίας, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ασφάλειας και του κόστους της ενέργειας για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις·
33. ζητεί να υιοθετηθεί μια ολιστική —ανά τόπο— προσέγγιση της περιβαλλοντικής πολιτικής μέσω της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, με την ενίσχυση του ρόλου των πόλεων και των περιφερειών, με την εκτίμηση των επιπτώσεων και τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση, με περιβαλλοντικές εκθέσεις, με την πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και την επιβολή του περιβαλλοντικού δικαίου·
34. υπογραμμίζει τον θεμελιώδη ρόλο των περιφερειών και των πόλεων στη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία. Οι «κυκλικές περιφέρειες» χρειάζονται ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση, όπως δείχνει η γνωμοδότηση της ΕτΠ για την οδηγία σχετικά με τα πλαστικά μιας χρήσης⁽⁹⁾·
35. επισημαίνει την επείγουσα ανάγκη για προσαρμογή του εθνικού ενεργειακού μείγματος στα διάφορα κράτη μέλη στις απαιτήσεις της μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές. Αυτό συνεπάγεται επίσης την ανάγκη αύξησης του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πέραν του επί του παρόντος συμφωνηθέντος στόχου του 32 % έως το 2030, ιδίως στο βασικό δίκτυο, προκειμένου να μειωθούν δραστικά οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου·
36. καλεί τους φορείς λήψης αποφάσεων του δημόσιου και του βιομηχανικού τομέα να επιταχύνουν τη χρήση των νέων στρατηγικών ενεργειακών τεχνολογιών, το Ευρωπαϊκό στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με την ενίσχυση του ρόλου των καταναλωτών μέσω της καλύτερης ενημέρωσης και της χρήσης έξυπνων ενεργειακών δικτύων·
37. τονίζει ότι οι κλιματικές μεταβάσεις απαιτούν σημαντικές πράσινες και γαλάζιες επενδύσεις και καινοτομία, περισσότερες συνέργειες μεταξύ των πηγών χρηματοδότησης και ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για το περιβάλλον. Εν προκειμένω, επικροτεί τη γνωμοδότηση της ΕτΠ, στην οποία εξετάζονται ειδικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν όσες περιφέρειες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα ορυκτά καύσιμα⁽¹⁰⁾·
38. ζητεί σε κάθε εκτίμηση ή έλεγχο καταλληλότητας της υφιστάμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας για τα ύδατα, το έδαφος, τον θόρυβο και την ποιότητα του αέρα, να δίνεται επίσης έμφαση στην επιτακτική ανάγκη να βελτιωθεί η αντιστοιχία των πολιτικών κατά την έννοια των ΣΒΑ μέσω της προώθησης της κυκλικής οικονομίας, της προαγωγής της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης και της αντιμετώπισης των αναδυόμενων ρύπων, όπως τα μικροπλαστικά, τα φαρμακευτικά προϊόντα, τα προϊόντα προσωπικής φροντίδας, τα φυτοφάρμακα, τα υποπροϊόντα απολύμανσης και τα βιομηχανικά χημικά προϊόντα·
39. εκφράζει τη βαθιά της ανησυχία για την κατάσταση οικολογικής έκτακτης ανάγκης που αντιμετωπίζει σήμερα ο πλανήτης, όπως αναφέρεται στην πρόσφατη «Παγκόσμια αξιολόγηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και των υπηρεσιών οικοσυστημάτων». Τονίζει ότι η απώλεια βιοποικιλότητας υπονομεύει τη δυνατότητα πολλών χωρών να επιτύχουν τους ΣΒΑ. Ως εκ τούτου, παροτρύνει τους δήμους και τις περιφέρειες να αναλάβουν άμεση και επείγουσα δράση για την ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας⁽¹¹⁾ σε διάφορα πεδία τομεακής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, της αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης, με σαφή επισήμανση, ακόμα και στο επίπεδο των κανονιστικών υποχρεώσεων, της σημασίας των στόχων προστασίας της βιοποικιλότητας. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει καινοτόμες λύσεις βασισμένες στη φύση και οικολογικές υποδομές που αναπτύσσονται και εφαρμόζονται σε υποεθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της κλιματικής αλλαγής·
40. επαναλαμβάνει το αίτημα για τη θέσπιση ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου κλιματικής ουδετερότητας⁽¹²⁾ και επισημαίνει τον ενεργό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ανάπτυξη παρατηρητηρίων για την κλιματική αλλαγή·

⁽⁸⁾ COM(2019) 218 final « Η Ευρώπη τον Μάιο του 2019 — Προετοιμασία για μια πιο ενωμένη, πιο ισχυρή και πιο δημοκρατική Ένωση σε έναν ολοένα και πιο αβέβαιο κόσμο.

⁽⁹⁾ COR-2018-03652 (EE C 461 της 21.12.2018, σ. 210).

⁽¹⁰⁾ COR-2019-00617. Γνωμοδότηση με θέμα «Εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού μέσω μιας καινοτόμου και βιώσιμης ενεργειακής μετάβασης σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο», εισηγητής: Witold Sterpiń (PL/EPP) (βλέπε σελίδα 72 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽¹¹⁾ Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον — Διακυβερνητική πλατφόρμα επιστημονικής πολιτικής για τη βιολογική ποικιλομορφία και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων - IPBES Παγκόσμια Αξιολόγηση για τη βιολογική ποικιλομορφία και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων.

⁽¹²⁾ Όπως αναφέρεται στη γνωμοδότηση COR-2018-05736 με θέμα «Καθαρός πλανήτης για όλους – Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία» (ENVE-VI/037) και εισηγητή τον κ. Michele Emiliano (IT/PES) (EE C 404 της 29.11.2019, σ. 58).

41. ζητεί την έγκριση της αναδιτύωσης της οδηγίας για το πόσιμο νερό, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων στο νερό, να διατηρηθεί η καλή οικολογική κατάσταση των υδάτινων όγκων, να μειωθεί ο κίνδυνος για την υγεία κάτω από το 1 %, να μειωθεί η κατανάλωση εμφιαλωμένου νερού, να εξοικονομηθούν χρήματα, να μειωθούν τα πλαστικά απόβλητα και οι εκπομπές CO₂.
42. ζητεί η αναθεώρηση της οδηγίας-πλαίσιο για το νερό να συνεχίσει με την ίδια, αν όχι περισσότερη, φιλοδοξία, εξασφαλίζοντας έτσι τη διατήρηση και την ανάκτηση των υδάτινων όγκων και την ικανή κατάσταση των υδάτινων οικοσυστημάτων της ΕΕ.
43. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των υδάτων στην ΕΕ μέσω της αύξησης του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού της ΕΕ σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση του νερού, ώστε να εφαρμόζεται όχι μόνο στη γεωργική άρδευση, αλλά και στην άρδευση χώρων πρασίνου σε αστικές περιοχές, όπως πάρκα και χώροι δημόσιας χρήσης ⁽¹³⁾.
44. επισημαίνει ότι οι εκτιμήσεις τοπικού αντικτύπου, όπως υποστηρίζονται από την ΕτΠ, μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για την εκτίμηση του δυναμικού και ενδεχομένως των ιδιαίτερα διαφοροποιημένων επιπτώσεων της νομοθεσίας για τις κλιματικές, ενεργειακές και οικολογικές μεταβάσεις στις διάφορες περιφέρειες της ΕΕ. Ως προς τούτο, η ΕτΠ θα μπορούσε να βελτιώσει τη συνεργασία της με τα μέσα εκτίμησης αντικτύπου του Κοινού Κέντρου Ερευνών, έτσι ώστε να ενισχύσει περαιτέρω το έργο του στον συγκεκριμένο τομέα.
45. θεωρεί ότι η αρχή της δίκαιης μετάβασης «κανείς δεν μένει πίσω», αποτελεί μία από τις κατευθυντήριες αρχές για το κλίμα και την οικολογική μετάβαση, από κοινωνική, εδαφική και πολιτική άποψη. Στο πλαίσιο αυτό, η καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας θα πρέπει να θεωρείται μία από τις προτεραιότητες κατά την κατάρτιση σχετικών με την ενέργεια πολιτικών και προγραμμάτων, με τη θέσπιση συγκεκριμένων στόχων μείωσης της έως το 2030 και εξάλειψής της έως το 2050 ⁽¹⁴⁾.
46. υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η προσήλωση των νέων στο εγχείρημα αυτό. Τα περιφερειακά και τοπικά συμβούλια νεολαίας και τα κινήματα των νέων θα πρέπει να συμμετέχουν στη χάραξη και την υλοποίηση των πολιτικών για το κλίμα και τους ΣΒΑ.
47. τονίζει ότι η οικολογική μετάβαση δημιουργεί ποιοτικές επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας στην κυκλική οικονομία, στους τομείς καθαρής ενέργειας, τροφίμων και γεωργίας. Επομένως, προτρέπει την ΕΕ να αυξήσει την αντιστοιχία των κλιματικών στόχων μέσω της πολιτικής συνοχής, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ +) και του InvestEU, διασφαλίζοντας, παράλληλα, ότι στην υλοποίηση των ΣΒΑ συνοπλοποιούνται η τοπική και η περιφερειακή διάσταση.

Στόχοι, δείκτες και δεδομένα

48. επαναλαμβάνει, ως μέρος μιας συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για τη βιωσιμότητα καθώς και των στρατηγικών βιωσιμότητας που έχουν καταρτίσει τα κράτη μέλη για την υλοποίηση της Ατζέντας του 2030, την επιτακτική ανάγκη για από κοινού συμφωνημένα απτά ορόσημα, δείκτες και μετρήσεις σε πραγματικό χρόνο σχετικά με την αλλαγή του κλίματος και τους ΣΒΑ σε δήμους, πόλεις και περιφέρειες προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της οικονομικής, περιβαλλοντικής, κοινωνικής και πολιτιστικής βιωσιμότητας.
49. υπογραμμίζει την ανάγκη για σειρά γενικών δεικτών για την Ατζέντα του 2030 σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και για άρτια υποεθνικά δεδομένα για το κλίμα και τη σημασία της χρήσης νέας τεχνολογίας, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι κλιματικές δράσεις των τοπικών κοινοτήτων. Εν προκειμένω, υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να αξιοποιηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η βάση δεδομένων του συμφώνου των Δημάρχων και να δημιουργηθεί μια γέφυρα μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών δεδομένων και των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών μέσω της θέσπισης μιας τοπικά καθορισμένης συνεισφοράς.
50. επισημαίνει την προηγούμενη εμπειρία των πόλεων και των περιφερειών όσον αφορά την ανάπτυξη συγκεκριμένων δεικτών που σχετίζονται με το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής και την ευημερία των πολιτών· είναι σημαντικό οι εν λόγω δείκτες να είναι προσαρμοσμένοι στις τοπικές ανάγκες.
51. υπογραμμίζει την ανάγκη να προσδιορίσει η ΕΕ, να προωθήσει και να χρηματοδοτήσει επαρκώς τις πρωτοβουλίες μεταφοράς και δημιουργίας γνώσεων, ανταλλαγές από ομοτίμους, καθώς και δραστηριότητες αδελφοποίησης και καθοδήγησης.

Μελλοντικές δράσεις

52. δεσμεύεται να ανανεώσει τις δικές της διαδικασίες και μεθόδους προκειμένου να στηρίξει πιο αποτελεσματικά τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στην προσαρμογή σε τοπική κλίμακα και την υλοποίηση των ΣΒΑ βάσει της πανευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, ανταποκρινόμενη, κατ' αυτόν τον τρόπο, στα αιτήματα των πολιτών για ανάληψη περαιτέρω δράσης και επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

⁽¹³⁾ COR-2019-03645. Γνωμοδότηση με θέμα την Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, ENVE-VI/034, εισηγητής: Oldřich Vlasák (CZ/ECR) (EE C 86 της 7.3.2019, σ. 353).

⁽¹⁴⁾ Όπως αναφέρεται στη γνωμοδότηση COR-2018-05877 με θέμα «Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και διατομεακή συνεργασία για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας» (ENVE-VI/038) και εισηγήτρια την κ. Kata Tüttő (HU/PES) (EE C 404 της 29.11.2019, σ. 53).

53. ζητεί την ενίσχυση της χρήσης συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των πράσινων δημόσιων συμβάσεων και της εφαρμογής πιλοτικών προγραμμάτων που σχετίζονται με την οικολογική μετάβαση και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·
54. εκφράζει τον προβληματισμό της ως προς τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών της ΕΕ με άλλες χώρες και ζητεί οι εν λόγω συμφωνίες να τηρούν τους ΣΒΑ, τη Συμφωνία του Παρισιού και τα περιβαλλοντικά πρότυπα της ΕΕ·
55. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, κάνοντας χρήση της αγοραστικής τους δύναμης για την επιλογή αγαθών και προμηθευτών, μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση, στην επίτευξη μιας οικονομίας πιο αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων και, συνεπώς, στην υλοποίηση των ΣΒΑ·
56. συμφωνεί με το στόχο της Ατζέντας 2030 να επιτευχθούν περιβαλλοντικά βιώσιμες συνθήκες και διαδικασίες με την ενίσχυση των φυσικών πόρων και την προστασία των πιο ευάλωτων οικοσυστημάτων, υπενθυμίζοντας τη σημασία των υποεθνικών και τοπικών δράσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή σύμφωνα με τη συνοχή της πολιτικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επισημαίνει την αποκεντρωμένη συνεργασία, τις συμπράξεις πολλών ενδιαφερομένων μερών, τη μάθηση και την ανταλλαγή εμπειριών στη διαδικασία μείωσης και αποκατάστασης του αποτυπώματος των εδαφών από πλευράς κατανάλωσης πόρων και εκπομπών CO₂·
57. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπέρ των ΣΒΑ, και ιδίως το μανιφέστο της διακομματικής ομάδας «Κλιματική Αλλαγή, Βιοποικιλότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη», και ζητεί να αναπτυχθεί γόνιμη συνεργασία με τις αρμόδιες επιτροπές και με την εν λόγω διακομματική ομάδα κατά τη διάρκεια της θητείας 2019-2024·
58. ζητεί την ενσωμάτωση των εν λόγω συστάσεων στο μελλοντικό έργο των θεσμικών οργάνων της ΕΕ κατά την επόμενη θητεία, σε συνεργασία με την ΕτΠ.

Βρυξέλλες, 8 Οκτωβρίου 2019.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ